

Budajen?, Szent Péter- és Pál-kápolna

2009 május 21. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 1

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

A f?városból a Budát övez? zöldbe kimenekül? és máshonnan odatelepül? emberek az utóbbi pár évben hirtelen benépesítették Budajen?t is. A 80-as években még csak ezerlelkes kisközség határában úgy szaporodnak az új házak, mint es? után a gomba. Már egész letarolt domboldalakat lepnek el a rajztáblán szerkesztett, gondosan ?rzött lakóparkok. E kis falunak, csinos régi házaival, szép gyümölcsöskertjeivel, az út mentén álló, arányos barokk plébániatemplomával sikerült meg?riznie eredeti, a török hódoltság után szervesen kialakult településrendjét és egyéni arculatát. Mostanáig.

A honfoglaló Jen? nemzetség nevét visel? településen már szent uralkodóink – István, László – korában sz?l?m?vesek, kertészek, királyi vadászok laktak, a XIII. századtól f?várossá lett Buda közelében lév? falu a kés? középkorig az udvar szolgálatából élt. Okleveles említése viszonylag kés?n, 1408-ban keltez?dik, Kisjen?ként, de ásatási leletek bizonyítják korábbi történetét. Az 1541 után elpusztított falut a XVIII. század elején érkezett német ajkú parasztok népesítették be újra, ?k folytatták az ?si sz?lészetet-borászatot, erd?gazdálkodást.

A község egykori plébániatemploma túlélte a hódoltságot, de az újratelepülést követ?en a temet? és a fölötte 1750 körül elkészült kálvária kápolnája lett. Eredeti titulusa Szent Péter és Pál apostol – e patrocínium nagyon hamar megjelent magyar földön, Szent István a pécsi püspökséget, I. Péter (1038–46) az óbudai prépostságot ajánlotta a vértanú szentek oltalmába. A jen?i kápolna, ha nem is a XI. században, de a hazai romanika korai id?szakában készülhetett, hiszen az 1970-es évek elején kutató régészek a XIII. századból származó, kora gótikus épület alatt egy korábbi, kisebb templom alapfalát is megtalálták. E második szentély egyszer? sokszögzáródása viszont vélhet?en a legrégebbinek számít a hazai emlékanyagban, a román kor és a gótika sítlusváltásáról tanúskodik.

A szabálytalan négyszög alaprajzú hajó nyugati végén uraságí karzatot találunk, az oromzatos homlokfal sarkait kívül ferde támpillérek er?sítik. Itt nyílik a bejárat is, fölötte kis kerek világítóablakkal a padlástérbe. Az említett sokszög? szentélyen két kis, jellegzetesen XIII. századi tölcsérablak került el?, az északi oldalához csatlakozó sekrestye apró ablaknyílása szintén egyidej? keletkezésr?l árulkodik. A szentélyb?l a sekrestyébe vezet? ajtó fölött, a falba másodlagosan beépítve látható a m?emlék legbecsesebb részlete: egy román kori k?faragvány. Az ószövetségi frigyládát tartó két alakot ábrázoló reliefr?l nem tudható, hogy a jen?i templom számára készült-e, vagy a szomszédos Telki elpusztult bencés kolostorából került utólag mostani helyére.

Az 1960-as években teljesen leromlott kápolnát 1972-ben restaurálták, de a 90-es évek elején már ismét rászorult a helyreállításra. Szent Péter és Pál apostolok mai emlékünnepének is tisztelgünk a bemutatásával.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló